

ESTACIÓ 7: ELS ÀRABS I EL DOMINI DE L'AIGUA

Sabies que...?

L'any 902 els musulmans van conquerir Menorca i van batejar-la amb el nom de Manúrqa. La civilització islàmica estava molt avançada quant a agricultura i ramaderia. És per això que no van tardar gaire a implantar els seus coneixements per tal de treure el màxim rendiment de les terres de l'illa.

Per una banda, van organitzar el territori en dos tipus d'explotació agrària: l'alqueria i el rafal. Per això, no és fruit de la casualitat que la seva activitat econòmica principal fossin l'agricultura i la ramaderia.

D'altra banda, la seva bona gestió de l'aigua els va portar a assentar-se, sobretot, en llocs on aquest recurs era abundant, especialment als barrancs del migjorn menorquí. Van ser ells els encarregats de construir les terrasses i cultivar aquests barrancs i els costats dels torrents. També van introduir nous cultius i noves tècniques.

En el camp de l'horta i els fruiters, van introduir millores i també nous conreus de regadiu com la carxofa, l'arròs, les albergínies, els plàtans i les prunes, entre altres.

Però la seva presència no s'acaba aquí. És als àrabs a qui hem d'atribuir molts dels topònims de l'illa com ara Binixabó, Algendar, Rafal Rubí, entre molts altres.

Activitat 1

Sínies, síquies, canals, assuts, qanats, preses, pous o aljubs són algunes de les obres hidràuliques que els àrabs van construir per aprofitar els recursos hídrics de l'illa. El camp menorquí és ple d'aquests béns etnològics. Fixa't en tots els que vagis trobant durant el recorregut. Anota'n les característiques principals i fes fotografies. Un cop a l'aula, busca informació i imatges sobre el seu funcionament.

Activitat 2

Ja hem vist que els àrabs van aprofitar les zones dels barrancs per poder-hi cultivar. Actualment, molts d'aquests barrancs són horst que presenten un gran ventall d'arbres fruiters. Elabora una llista dels nous cultius i productes que els àrabs van introduir amb la seva arribada i que van permetre ampliar la nostra dieta.

Activitat 3

Fes una llista de llocs de Menorca, el nom dels quals comenci per *BINI...*, *AL...*, *RAFAL _*, *TORRE _*, *SON _*. Quin és el significat d'aquests prefixos? Aprofita també per buscar el significat de la paraula alqueria.

Activitat 4

Formau quatre grups a la classe i feis una llista de paraules tant en català com en castellà, que comencin pel prefix *al-*, que ens han sortit anteriorment. Després separeu-les per temes (aliments, topònims, món jurídic, productes de la llar, etc.). Us ha estat més fàcil trobar-ne en castellà o en català? Quin pensau que és el motiu?